

عهد و گفتگو

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

مطالعات SPIRITUALITY

از درسگفتارها و نوشتارهای ربای لرد چائاتان ساکس

با سپاس از Schimmel Family برای حمایت سخاوتمندانه از عهد و گفتگو به نیکوداشت یاد Harry (Chaim) Schimmel. "من از همان بار اول که با نسخه تفسیر توره برای خیم شimmel رو برو شدم تا اکنون، آنرا عزیز داشته ام. هدف آن نه فقط نشان دادن حقیقت ظاهری متن توره، بلکه رسیدن به حقیقت زهری است که در آن نهفته است. او به همراه همسر ستودنی اش آنرا در صفت سال زندگی مشترک، یک زندگی سرشار از عشق به خانواده، اجتماع و تورات ساختند. زوج بیمانندی که با نمونه زندگی خود، بینهایت الهام بخش من بوده اند." - ربای ساکس

تفسیر هفتگی تورات

Mishpatim: Doing and Hearing

میشپاطیم: انجام دادن و شنیدن

یکی از مشهورترین عبارات های تورات در پاراشای این هفته پدیدار می شود. این عبارت اغلب برای شرح ایمان یهودی در کلیت خود به کار می رود. فقط دو کلمه در آن هست: نعسه و نیشمع، یعنی "انجام خواهیم داد و خواهیم شنید" (خروج ۲۴:۷). این چه معنایی دارد و چرا مهم است؟

دو تفسیر مشهور هست، یکی قدیمی و دیگری مدرن. اولی در تلمود بابلی آمده¹ در شرح اشتیاق قلبی بنی اسرائیل در کوه سینا هنگام بستن عهد با خدا. وقتی آنها به موسی گفتند: "هر آنچه خدا گفته است، انجام خواهیم داد و خواهیم شنید"، درحقیقت می گفتند: هر چه خدا از ما بخواهد انجام خواهیم داد. و آنها این را پیش از شنیدن فرمان های خدا گفتند. کلمه "خواهیم شنید" نشان می دهد که آنها هنوز نه فرمان ها و نه قوانین مفصلی را که در

1 Shabbat 88a-b.

این پاراشا از آنها سخن به میان می آید نشنیده بودند. آنها به حدی مشتاق پیروی از خدا بودند که پیش از دانستن مفاد فرمان ها با آنها موافقت کردند.²

این خوانش که از سوی راشی نیز در تفسیر او از تورات پذیرفته شد، این مشکل را دارد که روایت را بر اساس ترتیب رویدادها نمی خواند (با استفاده از این اصل که در تورات پیش و پس وجود ندارد). رویدادهای باب ۲۴ بر اساس این تفسیر پیش از باب ۲۰ که به وحی کوه سینا و ده فرمان می پردازد، اتفاق افتاده اند. ابن عزرا، راشبام، و نحمانید همگی با این تفسیر مخالف هستند و این باب های سفر خروج را به ترتیب زمانی خوانش می کنند. از دید آنها، نعه و نیشمع، به این معنی نیست که "انجام خواهیم داد و خواهیم شنید"، بلکه خیلی ساده یعنی: "انجام خواهیم داد و پیروی خواهیم کرد".

تفسیر دوم که کاملاً بر اساس متن نیست، اما در هر حال اهمیت دارد، در تفکر مدرن یهودیت بارها بیان شده است. بر این اساس، نعه و نیشمع یعنی "انجام خواهیم داد و خواهیم فهمید"³ آنها از این معنا نتیجه می گیرند که ما فقط یهودیت را با اجرای آن و عمل به فرمان های آن و زیستن یک زندگی یهودی، می توانیم بفهمیم. در ابتدا عمل است.⁴ تنها پس از آن فهم و درک و بصیرت حاصل می شود.

این یک نشانه و نکته ای اساسی است. تفکر مدرن غربی گرایش دارد که امور را در نظامی خلاف این بفهمد. ما اول می خواهیم آنچه موظف به انجام آن هستیم را بفهمیم. این کاملاً درست است وقتی پای یک قرارداد، خریدن یک موبایل، یا اشتراک یک مجله در میان

² There are, of course, quite different interpretations of the Israelites' assent. According to one, God "suspended the mountain over them," giving them no choice but to agree or die (Shabbat 88a).

³ The word already carries this meaning in biblical Hebrew as in the story of the Tower of Babel, where God says, "Come let us confuse their language so that people will not be able to understand their neighbour."

⁴ This is the famous phrase from Goethe's *Faust*.

است، اما نه هنگام بستن یک تعهد وجودی عمیق. تنها راه فهمیدن راهبری، این است اقدام به راهبری کنیم. تنها راه فهم ازدواج این است که ازدواج کنیم. تنها راه این که بفهمیم یک حرفه برای شما مناسب است این است که آنرا مدتی طولانی تجربه کنید. کسانی که در آستانه یک تعهد گیر می کنند و مایل به تصمیم گیری نیستند، مگر آنکه همه امور آنرا بشناسند، سرانجام چشم باز می کنند و می بینند که از زندگی عقب مانده اند.⁵ تنها راه فهمیدن یک راه زندگی معین این است که ریسک کنیم و آنرا تجربه نماییم.⁶ پس، نعهسه و نیشمع، یعنی "انجام خواهیم داد و سرانجام در طول تمرین و اجرای طولانی آنرا درک خواهیم کرد."

من در مقدمه خود بر تفسیرهای عهد و گفتگوی امسال یک تفسیر بس متفاوت و سومی را پیشنهاد کردم بر اساس این واقعیت که بنی اسرائیل در تورات سه بار عهد را تصدیق می کنند: یک بار پیش از شنیدن فرمان ها و دو بار پس از آن. تفاوتی چشمگیر هست میان توصیف تورات در مورد دو پاسخ اول و پاسخ سوم:

مردم همگی با هم پاسخ می دهند: "انجام خواهیم داد (نعهسه) هر چه خدا گفته است." (خروج ۱۹:۸).

وقتی موسی کلام خدا و قانون ها را با مردم بازگفت، آنها یکصدا پاسخ دادند: "هر آنچه خدا گفته است را انجام خواهیم داد (نعهسه). (خروج ۲۴:۳)

⁵ This is similar to the point made by Bernard Williams in his famous essay, "Moral Luck," that there are certain decisions - his example is Gauguin's decision to leave his career and family and go to Tahiti to paint - about which we cannot know whether they are the right decision until after we have taken them and seen how they work out. All such existential decisions involve risk.

⁶ This, incidentally, is the Verstehen approach to sociology and anthropology; namely that cultures cannot be fully understood from the outside. They need to be experienced from within. That is one of the key differences between the social sciences and the natural sciences.

سپس موسی رفت و به مردم تمام سخنان و فرمان های خدا را بازگو کرد و آنها یکصدا پاسخ دادند: انجام خواهیم داد و خواهیم شنید (نعه و نیشمع). (خروج

(۲۴:۷)

دو پاسخ نخست که فقط به انجام دادن اشاره دارد (نعه) با اتفاق نظر همراه هستند. مردم "همه با هم" پاسخ می دهند. یکصدا. در پاسخ سوم که نه فقط به اجرا بلکه به شنیدن اشاره دارد (نیشمع) به "همه با هم" اشاره نمی شود. "شنیدن" اینجا معنای بسیاری دارد: گوش دادن، توجه کردن، فهمیدن، جذب و درونی کردن، پاسخ دادن و اطاعت. به بیان دیگر اشاره دارد به بعد روحانی و درونی یهودیت.

از اینجا نتیجه ای مهم گرفته می شود. یهودیت بیشتر استوار بر جماعت انجام دادن است تا شنیدن. یک قانون بر شرع یهود حاکم است: در مورد هلاخا همه با هم بر سر روش انجام امور توافق داریم.

برعکس، با آنکه اصول ایمانی محکمی در یهودیت وجود دارد، وقتی به حس روحانی (اسپیریچوال) می رسیم، یهودیت فقط یک راه واحد ارایه نمی دهد. یهودیت کوهنیم، انبیاء، خردگرایان و عارفان و فیلسوفان و شاعران خود را داشته است که با صداهای مختلف سخن می گفته اند. یشعیای نبی، مانند حزقیای نبی نبود. کتاب امثال سلیمان دارای ذهنیت متفاوتی با کتاب های عاموس و هوشع نبی است. تورات دربردارنده قوانین و روایت ها، تاریخ و تجربه های عرفانی، آیین ها و دعاها است. هنجارهای رفتار برای یک یهودی وجود دارند. اما هنجارهای اندکی برای فکر کردن و احساس کردن یهودی هست.

ما خدا را از راه های گوناگون تجربه می کنیم. برخی او را "در طبیعت و حس امر شکوهمندی می یابند که بسی در ژرفا نهفته و جایگاه او نوری است که خورشیدها را

روشن نگه می دارد و اقیانوس و هوای زنده را حفظ می کند.⁷ برخی دیگر او را در عواطف میان انسان ها می یابند، در تجربه عشق ورزیدن و دوست داشته شدن – آنچه ربی عکیوا در مورد حضور الهی میان زن و شوهر در یک ازدواج حقیقی اشاره می کرد.

برخی خدا را در فراخوان نبوت می یابند: "باشد که عدالت مانند رودی جاری شود و راستواری مانند رودخانه ای پایان ناپذیر" (عاموس ۵:۲۴). دیگرانی او را در مطالعه می یابند "در کلام تورات خود شادمانی کنید... زیرا آنها زندگی و طول عمر ما هستند؛ شب و روز بر روی آنها تامل می کنیم."⁸ برخی دیگر خدا را در دعاها جستجو می کنند و درمی یابند که خدا به همه کسانی که با صداقت او را می خوانند، نزدیک است.

کسانی هستند که خدا را در شادمانی و رقص و آوازخواندن می یابند، مانند داوود پادشاه هنگام آوردن صندوق عهد به یروشالایم. برخی دیگر یا همان افراد در دوره های دیگر زندگی خود، او را در اعماق وجود خود، در اشک و پشیمانی و دل شکستگی می یابند. آینشتاین خدا را در "تقارن ترسناک" و پیچیدگی منظم جهان یافت. رابو کوک او را در هماهنگی میان کثرت دنیا می یابد. رابو سولوچیک او را در تنهایی وجود می یابد.

یک راه هنجاری برای اجرای کار مقدس وجود دارد، اما راه های بسیاری هستند برای شنیدن صدای مقدس، رویارویی با حضور مقدس، و احساس همزمان این که ما چقدر کوچک هستیم و چقدر جهان عظیم است و ما چقدر در برابر عظمت جهان ناچیز و بیشمار ستارگان هستیم. اما همچنین چقدر مهم هستیم که می دانیم خدا تصویر و شباهت خود را در ما به ودیعه گذاشته و ما را اینجا در این زمان آورده با این موهبت ها و شرایط حاضر با هدفی برای اجرا به شرطی که آنرا تشخیص دهیم.

⁷ William Wordsworth, "Lines Composed a Few Miles Above Tintern Abbey, on Revisiting the Banks of the Wye during a Tour, July 13, 1798."

⁸ From the blessing before Shema said in the evening prayer.

ما می توانیم خدا را در بلندی ها و عمق ها بیابیم، در تنهایی و با هم بودن، در عشق و ترس، در شکرگزاری و نیاز، در نور درخشان و در میانه تاریکی ژرف. ما می توانیم خدا را با جستجوی او بیابیم، اما گاهی او وقتی کمترین انتظار حضورش را داریم، ما را می یابد.

این است تفاوت میان نعه و نیشمع: ما کار خداپسندانه را با هم انجام می دهیم. به صدای او یکصدا پاسخ می دهیم. اما صدای خدا را به شیوه های گوناگون می شنویم، زیرا هرچند خدا یکتا است، اما ما با هم متفاوت هستیم و هر یک به گونه ای متفاوت با او دیدار می کنیم.

شبات شالوم

ترجمه فارسی با مشارکت بنیاد ایرانی هارامبام، وابسته به فدراسیون یهودیان ایرانی-آمریکایی توسط شیریندخت
دقیقیان

Persian Translation by Shirin D. Daghighian

www.RabbiSacks.org f t @ v @RabbiSacks

The Rabbi Sacks Legacy Trust, PO Box 72007, London, NW6 6RW • +44 (0)20 7286 6391 • info@rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • All rights reserved